

Marian Lewko

Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego

Biuletyn Polonistyczny 16/47, 96-99

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W ramach wydawnictw Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego ukazują się Prace Wydziału Nauk Humanistycznych, których Seria B poświęcona jest publikacjom Komisji Języka i Literatury. Ukazały się już następujące książki: H. Obiezińska, "Sztuka powieściopisarska Józefa Weyssenhoffa" (1965); H. Misz, "Opis grup syntaktycznych dzisiejszej polszczyzny pisanej" (1967); H. Dubowik, J. Konieczny, J. Malinowski, "Polska powieść historyczna. Wybrane zagadnienia z dziejów, recepcji i warsztatu twórczego" (1968); Zbiór studiów pt. "W kręgu Adama Grzymały-Siedleckiego i dramaturgii polskiej" pod red. J. Koniecznego (1970); H. Dubowik, "Nadrealizm w polskiej literaturze współczesnej" (1971); "Szkice z historii i teorii literatury". Pod red. J. Koniecznego (1971); "Z problematyki gatunków i prądów literackich XIX i XX wieku". Pod red. J. Koniecznego (1972).

W serii Prace Popularnonaukowe ukazały się, przy współpracy Komisji Języka i Literatury, następujące książki: "Język polski. Poprawność - piękno - ochrona". Pod red. S. Urbańczyka (1969); "Bydgoszcz w latach 1920-1970. Materiały z sesji popularnonaukowej". Pod red. J. Koniecznego, E. Trempały (1972).

Przygotowana do druku jest praca K. Kallas pt. "Klasyfikacja zdań pojedynczych współczesnej polszczyzny pisanej"; w opracowaniu znajduje się następny zeszyt prac Komisji pt. "Życie literackie na Pomorzu w XX wieku".

Opracował
dr Henryk Dubowik

TOWARZYSTWO NAUKOWE KATOLICKIEGO UNIWERSYTETU LUBELSKIEGO

Towarzystwo Naukowe KUL powstało w r. 1934. W okresie międzywojennym działalność jego koncentrowała się głównie na publikowaniu prac naukowych i wygłaszaniu odczytów w ramach posiedzeń wydziałów: Teologiczno-Kanonicznego, Nauk Społecznych i Historyczno-Filologicznego. W okresie powojennym Towarzystwo zostało poszerzone o Wydział Filozoficzny (powołany do życia 1 III 1950 r.). Również po wojnie znacznie rozbudowano

działalność istniejących już wydziałów przez stworzenie szeregu komisji. M.in. podjęły pracę: Komisja Wykładów Uniwersyteckich (której pierwszym przewodniczącym był prof. dr Juliusz Kleiner), K.Wydawnicza Encyklopedii Katolickiej, K. Badań nad Literaturą Katolicką, K. Badań nad Żywotem św.Stanisława Biskupa, K. Badań nad dziejami Warmii i Mazur, K.Regionalna Lubelska, K.Pedagogiczna, K.Psychologiczna, K.Filozofii Przyrody, K.Badań nad Początkami Chrześcijaństwa w Polsce, K. dla Badań Historii Teologii i Filozofii w Średniowieczu. Nadto w ramach prac Towarzystwa powołano Instytut Antropologiczno-Socjologiczny oraz Instytut Geografii Historycznej Kościoła w Polsce.

O pracach tych komisji i instytutów bliżej informują: J. Szymański, "Dwadzieścia pięć lat TN KUL", w: "Sprawozdania TN KUL" 1960, nr 10, s. 5-29, oraz K.Korolewicz, W. Wiśniowski, "Zarys dziejów TN KUL", w: "Księga jubileuszowa 50-lecia KUL", Lublin 1969, s. 269-288. Szczegółowych danych dostarczają ogłaszane corocznie "Sprawozdania TN KUL" oraz noty zamieszczane w dziale "Kronika" w "Zeszytach Naukowych KUL".

Obecnym prezesem Towarzystwa jest ks. prof. dr Mieczysław Albert Krąpiec, rektor KUL, sekretarzem generalnym Towarzystwa - prof. dr Zygmunt Sułowski. Towarzystwo liczy ok. 300 członków, w trzech wydzielonych grupach: czynni, współpracownicy i korespondenci. Pracują następujące wydziały i komisje: W. Teologiczno-Kanoniczny, W.Nauk Społecznych, W.Historyczno-Filologiczny i W.Filozoficzny, nadto K.Wykładów Uniwersyteckich, K. Pedagogiczna, K.Psychologiczna, K.Badań nad Początkami Chrześcijaństwa w Polsce, K.Filozofii Przyrody, K.dla Badań Historii Teologii i Filozofii w Średniowieczu oraz Komitet Wydawniczy Encyklopedii Katolickiej. Uchwałą Rady Senatu z 14 III 1969 r. Komisja Badań nad Literaturą Katolicką została umiejscowiona przy Międzywydziałowym Zakładzie Badań nad Kulturą Chrześcijańską i podejmuje odtąd swoje prace w ramach prac zakładów naukowych Uniwersytetu. Podobny status uzyskał Instytut Geografii Historycznej Kościoła w Polsce.

Prace badawcze z zakresu historii i teorii literatury oraz dyscyplin pomocniczych, prowadzone przede wszystkim przez Wydział Historyczno-Filologiczny, obejmują głównie działalność

wydawniczą i bdozytową. W r. 1970 odbyły się trzy publiczne odczyty poświęcone problematyce badawczej literackiej: W.Chwalewik, "Obraz astronomiczny w poezji renesansowej"; M.Jasińska-Wojtkowska, "Literatura katolicka w Encyklopedii Katolickiej TN KUL"; S.Kruk, "Sztuka aktorska w ujęciu Grzymały-Siedleckiego".

W r. 1971 wygłoszono cztery referaty: M.Lewko, "Miejsce Strindberga w świadomości teatralnej Młodej Polski"; J.Pliszczynska-Niemirska, "Paralelizm stylistyczny w listach św. Pawła jako kontynuacja antycznej retoryki"; W.Chwalewik, "Motyw kosmosu w poezji renesansowej europejskiej"; tenże, "Aldous Huxley - idee i twórczość".

Wydział Historyczno-Filologiczny TN KUL wydaje "Roczniki Humanistyczne". Dotychczas ukazało się 19 tomów, każdy złożony z kilku zeszytów, m.in. t. XVIII, z. 1 (1970) poświęcony jest pamięci prof. dra Stanisława Pignonia, a t. XIX, z.1 (1971) zawiera rozprawy ofiarowane prof. drowi Czesławowi Zgorzelskiemu w 40-lecie jego pracy naukowej. T. XIX, z.4 (neofilologia) dotyczy polskiej recepcji dramatów Augusta Strindberga. W druku znajduje się t. XX "Roczników", którego tematyka obraca się wokół zagadnień dramatu i teatru religijnego w Polsce. Z dawniejszych warto wymienić t. V - W Setną Rocznicę Mickiewiczowską, t. VI - Prace o Norwidzie, t. VII - O Juliuszu Słowackim.

Oprócz "Roczników" Towarzystwo wydaje także publikacje książkowe, które ukazują się w serii rozpraw Wydziału Historyczno-Filologicznego. Warto odnotować przykładowo eseje i studia Cz.Zgorzelskiego: "O lirykach Mickiewicza i Słowackiego", Lublin 1961; J.Kleiner: "Studia z zakresu teorii literatury", wyd. II rozszerzone, Lublin 1961; I.Sławińskiej: "O komediach Norwida", Lublin 1953. Ponadto członkowie Wydziału ogłaszają sporadycznie swoje artykuły w "Zeszytach Naukowych KUL".

Staraniem Towarzystwa ukazało się kilka publikacji zbiorowych okazjonalnych, z działem poświęconym literaturze. Do takich należy m.in. "Księga 1000-lecia katolicyzmu w Polsce", t. 1-3, Lublin 1969 (w t.2 J.Starnawski ogłosił obszerny szkic pt. "Nurt katolicki w literaturze polskiej", J. Lewański -

"Oblicze teatru religijnego w dawnej Polsce"). W "Z zagadnień kultury chrześcijańskiej" - księdze pamiątkowej prymasowskiej - piszą: S.Sawicki, "Nowa obecność religii w literaturze"; I. Sławińska, "Sacrum w młodym teatrze polskim"; M.Jasińska-Wojtkowska, "Laicka czy religijna koncepcja rzeczywistości. Z problematyki interpretacji dzieła literackiego".

Z ramienia Towarzystwa członkowie Wydziału Historyczno-Filologicznego opracowują także hasła z zakresu literatury do "Encyklopedii Katolickiej TN KUL", czynnie uczestnicząc w jej redagowaniu. Nad całością działu literatury w "Encyklopedii" czuwa doc. dr M.Jasińska-Wojtkowska, aktualnie przewodnicząca Komisji do Badań nad Literaturą Katolicką, w której prace członkowie Towarzystwa wnoszą duży wkład.

Innym trwałym nurtem naukowej i dydaktycznej działalności Towarzystwa są wykłady powszechne i sympozja naukowe. Komisja Wykładów Uniwersyteckich organizuje cykle wykładów o literaturze. Z inicjatywy TN KUL w dniach 22 XI - 4 XII 1969 r. ogłoszono serię odczytów poświęconych S.Wyspiańskiemu (prof. I. Sławińska mówiła o Nowym Teatrze Wyspiańskiego; prof. K. Wyka przedstawił referat pt. "Kraków w twórczości Wyspiańskiego"; A.Hanuszkiewicz miał prelekcję na temat "Wyspiański a warsztat teatralny reżysera"). Dwa wykłady odbyły się w 50 rocznicę śmierci H.Sienkiewicza, sześć wykładów - z okazji 100 rocznicy urodzin Żeromskiego. W dniach 10-11 XI 1970 r. obradowało na KUL sympozjum poświęcone problematyce strukturalizmu we współczesnej nauce, zorganizowane przez Wydział Filozoficzny TN KUL (prof. I.Sławińska wygłosiła m.in. referat pt. "Strukturalizm w naukach literackich"). Ponadto poloniści-członkowie Towarzystwa wyjeżdżali poza uzelnię, zapraszani z prelekcjami na temat współczesnej kultury, literatury i teatru.

Udział w pracach TN KUL jest jedną z form aktywnej działalności środowiska polonistycznego KUL.

Opracował
mgr Marian Lewko